

Zijn medisch studenten sterker gemotiveerd om orgaandonor te worden dan anderen? Doneren ze ook eerder bij leven – bijvoorbeeld een nier – en zelfs aan een onbekende? Zijn verplichte donorregistratie of betaling goede manieren om aan meer donororganen te komen? We vroegen het aan vijf studenten.

Donor

Ja Nee

Jari Gool (18), eerstejaars geneeskunde in Leiden, is geen donor maar wil het wel worden. Zijn studie heeft hem aan het denken gezet over donorschap, maar ook zonder deze verdieping zou hij zich registreren. “Het is er alleen nog niet van gekomen. Ik stel aanmelding steeds uit, ik weet niet goed waarom.” Bij leven doneren is Jari niet van plan, “tenzij het voor een naaste zou zijn.”

Betalen is volgens hem niet de manier om meer donoren te werven. “Dat kan te veel richting business gaan, daarvan zijn wel spookverhalen uit de derde wereld bekend.” Jari gelooft meer in het Belgische ‘Ja, tenzij’-systeem. “Als dat bestond, was ik al donor geweest en had ik, en heel veel anderen met mij, daar geen bezwaar tegen gemaakt.”

Lisanne van Roon (21) derdejaars diergeneeskunde in Utrecht, is donor. “Als je mensen na je dood nog kunt helpen, zie ik geen reden om dat niet te doen. Wel heb ik aangegeven dat familieleden mogen meebeslissen.”

Door haar studie weet Lisanne beter wat doneren inhoudt, maar: “Ik wilde sowieso al donor worden.” Bij leven doneren zou Lisanne voor naasten zeker

doen, maar niet snel voor een onbekende: “Er zijn risico’s voor jezelf en ik zou me daar eerst in moeten verdiepen.”

De diergeneeskundestudent meent dat de huisarts een rol kan spelen in donorwerving door het er met patiënten over te hebben en ze goed te informeren: “Ik denk dat veel mensen het nog te eng vinden.”

Betalen voor organen van een overledene, lijkt Lisanne geen goed idee. “Ik vind dat je dit uit principe over moet hebben voor je medemens. Voor doneren bij leven is dit wellicht een optie omdat het grote impact kan hebben op het leven van de donor en dat mag wel gecompenseerd worden.” In verplicht donorschap gelooft zij niet. “Het moet een keuze blijven, omdat veel mensen anders misschien donor zijn zonder dat ze goed weten wat het inhoudt.”

Sheyda Borhani (24), vierdejaars farmacie in Utrecht, wilde witte bloedcellen doneren. Een meisje met leukemie dat aandacht vroeg in de media, bracht haar op het idee. “Maar ik heb een chronisch tekort aan ijzer en vitamine D en denk dat het niet verstandig is als ik doneer. Ik moet zuinig omgaan met mijn

energie.” Sheyda wil sowieso organen doneren na haar dood, maar heeft zich daarvoor nog niet aangemeld. “Organen doneren bij leven zal ik niet doen, dat laat mijn gezondheid niet toe, maar voor dierbare familie in nood zou ik in dat geval zonder aarzelen tóch doneren.

Sheyda gelooft niet in betaling voor organen. “De motivatie om donor te worden, moet uit jezelf komen en niet worden ingegeven door financiële redenen, daar krijg je ooit spijt van. Ik verwacht meer van betere voorlichting. Laat zien wat donatie voor een zieke betekent en probeer mensen zich te laten voorstellen wat het betekent als je een donororgaan nodig hebt.

Hilde van der Staaij (19), tweedejaars geneeskunde in Maastricht, is donor. “Organen vergaan na je dood, terwijl ze het leven van een ander kunnen redden of verbeteren. Hilde hoopt dat iemand haar ook helpt, mocht ze ooit een donororgaan nodig hebben en vindt het hypocriet om dat zelf niet voor een ander over te hebben.

Haar studie heeft haar bewuster gemaakt van het belang van doneren: “Na een verhaal van een docent over hoe

Ongeveer 20 procent van alle jongeren die vorig jaar 18 werden, heeft een keuze vast laten leggen als het om het doneren van organen gaat. Zo’n acht op de tien (15 procent) van deze jongeren wil organen na de dood afstaan. Het aantal jongeren dat wil doneren, neemt jaarlijks toe. Vorig jaar stierven 79 mensen die op de wachtlijst stonden voor een donornier, 15 mensen die wachtten op een donorhart, 15 wachtenden op een long en 23 wachtenden op een lever.

Bron: Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS).

een levertransplantatie het leven van een kind redde, heb ik mij geregistreerd. Ik had dat te lang uitgesteld.” Ze is niet van plan bij leven een orgaan te doneren aan een onbekende, maar: “Wanneer ik er bijvoorbeeld mijn tweelingbroer mee zou kunnen redden, zou ik dat zeker doen.”

Hilde denkt dat automatische donorregistratie meer donoren oplevert, maar vindt goede voorlichting daarbij belangrijk. “Het verbaast mij dat ik gedurende mijn opleiding geen enkele voorlichting of aansporing tot donorschap heb gekregen vanuit de universiteit of het ziekenhuis, terwijl het toch om een medische studie gaat. Ook meer aandacht op middelbare scholen voor het onderwerp zou kunnen leiden tot meer donoren. Leerlingen nemen die informatie ook mee naar huis.”

Hilde is geen voorstander van betalen voor organen. “De kans is groot dat transplantatie dan enkel is weggelegd voor de elite. Bovendien kan er een ‘zwarte markt’ voor organen ontstaan.”

Begüm Pekbay (19), eerstejaars geneeskunde in Rotterdam, is om religieuze redenen geen donor. Of eigenlijk meer uit onzekerheid. “Ik ben islamitisch en weet nog niet wat daarbij de visie op doneren is, daarover is veel onduidelijk.” Begüm is wel op zoek naar die duidelijkheid en daarom is ze lid geworden van de pas opgerichte stichting DonaVita, die onder andere allochtonen en religieuze groeperingen wil informeren over donorschap. “Ik verwacht dat donorschap in de islam is toegestaan, omdat je er levens mee kunt redden. Door mijn studie kom ik veel in aanraking met onderwerpen rond donatie en zie ik wat het voor mensen betekent.”

Begüm denkt niet dat ze bij leven zou doneren aan een vreemde, maar wel aan een dierbare. Zij denkt dat het visueel maken van resultaten van doneren, meer donoren oplevert. “Ik heb fotografie en film als hobby en merk hoe sterk beeldtaal werkt.”